

Studiu de caz privind dezvoltarea de abilități emoționale, consilierea socială/ vocațională a preșcolarilor/ elevilor din grupul țintă pentru proiectul POCU/784/6/24/139599

Studiu de caz privind consilierea copil cu tulburare specifică de învățare, în risc de repetenție

ProAcces R4.1:DEZVOLTARE ABILITAȚI EMOȚIONALE, CONSILIERE SOCIALĂ, SUPT EMOȚIONAL/PSIHOLOGIC, CONSILIERE VOCAȚIONALĂ

Studiu de caz

- În cadrul grupului țintă am întâlnit foarte mulți copii care, deși conform vârstei cronologice și nivelului școlar la care se află ar trebui să stăpânească cititul și scrierea, în fapt nu o fac la nivelul așteptat.
- Una dintre ipotezele pe care le-am formulat este aceea că, din păcate, clasele primare efectuate în pandemie, au avut un impact negativ asupra capacității copiilor de a achiziționa scris – cititul
- La aceasta se adaugă impactul mediului tehnologic, care face ca fereastra de atenție să fie tot mai redusă.

Studiu de caz

- F.L., 10 ani, este în clasa a IV-a
- Copil din familie monoparentală, aflat în grija bunicii materne, mama fiind plecată la muncă în străinătate
- Există un frate mai mare, plecat la casa lui, cu care F intră doar rareori în contact
- Cu mama se vede doar de sărbători
- Copilul se află în pericol de repetenție, deoarece nu face față cunoștințelor predate la școală

Studiu de caz

- Aplicând mai multe probe de lucru, dar și scale clinice, interviu cu tutorele și cadrele didactice, experții concluzionează că
- - dezvoltarea psihomotorie este în limitele vârstei
- - există un deficit de funcționare executivă
- - memoria de scurtă durată este afectată
- - capacitatea de autoreglare și inhibiția sunt sub nivelul așteptat pentru această vârstă
- - suspiciune de tulburare specifică de învățare

Demersul de consiliere

- Demersul de consiliere a debutat printr-un interviu semistrukturat aplicat tutorelui
- Acesta a fost întrebat despre
- - structura familială, venituri, locuință, posibilități de sprijinire a minorei
- - disponibilitatea de implicare a tutorelui în sprijinirea băiatului
- - starea afectivă a minorului – dispoziție, ritm nictemeral, alimentație, joc etc

Demersul de consiliere

- Copilul a fost intervievat cu privire la
- - dificultățile pe care le are în clasă
- - ce resimte ca fiind prea dificil/ce îi iese cu ușurință
- - cum se raportează la plecarea părinților
- - care este relația cu tutorele (bunica)
- - ce relație are cu fratele
- - ce simte în legătură cu plecarea mamei la muncă, în străinătate

Demersul de consiliere

- **Din punct de vedere al achizițiilor**
- - recunoaște/denumeste obiecte familiare
- - grupează obiectele în baza unor criterii
- - realizează adunări și scăderi (fără suport fizic, pe plan mintal)
- - recunoaște literele, dar citește cu mare dificultate
- - scrie cu mare dificultate
- - are capacitatea de a emite ipoteze, dar vocabularul extrem de redus face ca exprimarea a ceea ce gândește să fie adesea dificilă
- - are capacitatea de a face față responsabilităților

Demersul de consiliere

- - are capacitatea de a face față situațiilor de criză și/sau stresului – înțelege și respectă normele, este politicos, compliant
- - are capacitatea de a-și organiza timpul propriu în desfășurarea programului zilnic
- - are capacitatea de a finaliza o sarcină simplă
- - are capacitatea de a finaliza o sarcină complexă
- - orientarea temporo-spațială – cunoaște reperele orare esențiale și se poate orienta în spațiu

Demersul de consiliere

- deficiențe/tulburări ale limbajului și comunicării care afectează stabilirea relațiilor cu mediul:
- - copilul se exprimă verbal cu mare dificultate
- - vocabularul este limitat, atunci când îi cer să numească sau definească apar adesea termeni ca *aia*, *asta*, în locul denumirii obiectului/fenomenului
- - nivel de dezvoltare a vocabularului activ – corespunzător vârstei cronologice de aproximativ 6 ani
- - pasiv – limbajul receptiv mai bine dezvoltat decât cel activ, dar încă sub vârsta sa cronologică

Demersul de consiliere

- - întârziere în dezvoltarea limbajului
- - dificultăți de pronunție
- - probleme cu auzul fonologic care-l fac incapabil de procesare fonologică, mai ales atunci când este vorba despre indici subtili (diferențierea grupurilor *ce, ci, ghe, ghi*, a lui *m* de *n* etc)
- - debit normal, ritm lent atât în vorbire, cât și în lectură
- - lectura este la nivelul clasei a I-a, cunoaște literele dar nu poate face sinteza celor citite (nici măcar la nivel de cuvânt, în nici un caz de propoziții)

Demersul de consiliere

- În cadrul demersului de consiliere am îmbinat tehnici de:
- - autocunoaștere
- - creștere a rezilienței
- - normalizare a reacțiilor (depressive), firești în contextul despărțirii de mamă și a dificultăților școlare pe care le are
- - în plus, am cerut sprijinul unui specialist logoped cu care copilul să poată exersa

Demersul de consiliere

- Câteva dintre întrebările de autocunoaștere discutate
- - care sunt calitățile mele? pentru ce mă pot aprecia oamenii, chiar dacă nu am rezultate excelente la învățătură?
- - de ce cred că eșuez în sarcini care pretind multă concentrare?
- - ce pot face și ce fac de obicei, atunci când sunt trist, și îmi doresc să mă simt mai bine? Ce îmi face plăcere să fac?
- - am un loc al meu (interior) în care să mă duc și conversa cu mine însămi? Pot eu să manifest compasiune față de mine?

Demersul de consiliere

- Copilul este inteligent și a fost foarte receptiv la exercițiile de autocunoaștere propuse
- - își enumeră calitățile (câteva) despre care a primit feedback pozitiv de la mamă, atunci când aceasta era acasă
- - știe că este își poate face prieteni cu ușurință pentru că este inteligent și glumeț
- - joacă bine football și i-ar plăcea să continue la un liceu sportiv

Demersul de consiliere

- O altă ședință de consiliere a fost destinată găsirii unor modalități de creștere a rezilienței
- - am vorbit despre faptul că uneori, în viață, există perioade dificile (și acest lucru li se întâmplă tuturor oamenilor)
- - am discutat despre faptul că este firesc să se simtă trist, că are voie să plângă și nu e nimic de blamat în faptul că visează la revederea cu mama
- - i-am vorbit despre dislexo disgrafie (psihoeucație) și i-am arătat mici filme cu dislexici celebri (în ciuda deficitului)

Demersul de consiliere

- - am propus participarea lui la competițiile sportive și am discutat despre această modalitate de a-și face noi prieteni
- - i-am arătat cum să folosească umorul ca mecanism de apărare atunci când îi este greu
- - i-am predat câteva tehnici de relaxare și mindfulness menite să reducă tensiunea și să îl ajute cu concentrarea atenției

Demersul de consiliere

- Am contactat profesorii de la clasă spre a le comunica diagnosticul prezumtiv de Tulburare specifică de învățare
- Există posibilitatea de a obține profesor de sprijin și de a se lucra diferențiat cu el, într-un ritm care să poată fi urmat de copil
- Am discutat și cu tutorele spre a merge săptămânal la logopedie și apoi a urma acasă exercițiile prescrise de logoped

Demersul de consiliere

- În privința deficitului de atenție, am consiliat băiatul să facă următoarele
- - să își facă liste cu ceea ce are de făcut și să bifeze pe măsură ce le realizează
- - să încerce să facă lucrurile pe rând
- - de-a lungul unei zile să aibă mai multe pauze cu exerciții fizice
- - să coloreze/deseneze atunci când se simte copleșit, suprastimulat
- să marcheze colorat pasajele din cărți care sunt cele mai importante (împreună cu învățătorul)

Demersul de consiliere

- Pentru profesori, consilierea a constat în trasarea următoarelor direcții:
 1. Regulile și instrucțiunile – clare, scurte și livrate prin modalități externe vizibile: semn STOP, ochi + ureche = stai, privește și ascultă! Copilul trebuie să repete regulile pentru a confirma că le-a înțeles
 2. Principiul “Pozitiv înainte de negativ”
 3. Consecințele (recompense și pedepse) trebuie livrate copilului prompt și imediat. Ele trebuie livrate mai des decât unui copil normal.
 4. Tipul de recompense trebuie să fie de o mărime mai semnificativă decât pentru un copil normal, ele trebuie schimbate/rotite între ele, odată la 2-3 săptămâni. Se poate reveni la una veche după o vreme.

Demersul de consiliere

- Introducerea principiului “*think aloud-think ahead*”
- Înainte de a realiza o sarcină la clasă se enunță regulile de urmat (2-3 ori) se enunță ce recompense există și care sunt consecințele ne-urmării regulilor.
- Copilul trebuie să repete ce are de făcut și ce trebuie să evite, aceasta deoarece copiii cu deficit de atenție au o problemă cu reținerea regulilor în memoria de scurtă durată.